

27/A92

AUTOCEFALIE, PATRIARHIE, SLUJIRE SFÂNTĂ

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
BUCUREȘTI - 1995

CUPRINS

Cuvânt înainte — Patriarhatul Român — dreaptă întocmire a Bisericii Naționale Românești Autocefale, †TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.	5

I AUTOCEFALIE

Organizarea și dezvoltarea Bisericii Ortodoxe Române în spiritul autonomiei și autocefaliei, Pr. Constantin Pârvu — Vicar administrativ patriarhal	17
Câteva considerații privind vechimea «autocefaliei» Bisericii Ortodoxe Române, Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu	67
Autocefalia bisericească, independența națională, Pr. prof. Nicolae Șerbănescu.	83
Recunoașterea autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române, Arhid. Prof. dr. Ioan Floca	100
Autocefalia și comuniunea frățească a Bisericilor Ortodoxe surori, I.P.S. Mitropolit dr. Nicolae al Banatului	114
Etnosul — neamul — temei divin și principiu fundamental canonic al autocefaliei bisericești, Prof. dr. Iorgu D. Ivan	126
Biserica autocefală și Diaspora ei — principii și perspective, Pr. prof. dr. Alexandru Moraru	141
Romanitatea și creștinismul daco-roman (Studiu închinat aniversării autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române), Prof. dr. Ioan Barnea	160
Biserica Ortodoxă și sacralitatea artelor tradiționale românești, Acad. Virgil Cândea	177
Demnitate națională și afirmare bisericească în epoca lui Constantin Brâncoveanu — între tradiție și inovație politico-culturală, Acad. Ștefan Ștefănescu	188
Din istoricul cercetărilor privind cele mai vechi atestări ale cuvintelor românești, Acad. Gheorghe Mihăilă	200
Biblia de la București în conștiința culturală națională, Stela Toma — cercetător științific	215

II PATRIARHIE

Patriarhia Română la 70 de ani (1925—1995), Pr. prof. dr. Nicolae Șerbănescu	245
Patriarhia — instituție a autocefaliei, Pr. conf. dr. Alexandru Stan	291
Aspecte din istoria vieții bisericești a românilor din Statele Unite și Canada, Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu	301
Învățămintul și scrisul teologic în Biserica Ortodoxă Română, astăzi, Pr. Augustin Rusu — Secretarul Cancelariei Sfântului Sinod	332

stri, ca și
e, a prins
st pământ
șilor noștri
ltat și și-a
așa cum
au călcat
d valori
viețuirii
ră, cât și
știnătății.
orilor și
coroana
doxie -
npiinind
omân a
șilor și
noastre
ran al
eze cu
i Sfânt
isericii
me a
odoxe

Facultatea de Teologie din Cernăuți (1875—1940) și importanța sa ecumenică, Acad. Vladimir Trebici	360
Seminarul monahal, perioada interbelică, 70 de ani de la înființare, Arhim. dr. Ioasa Popa	368
Viața monahală, ieri și azi, Arhim. Ilie Cleopa, Arhim. Ioanichie Bălan	387
Religia în școlile publice, Pr. Alexandru-Armand Munteanu	401
Cosmologia autonomă și cosmologia teonomă (Aspecte noi în teologia româ- nească contemporană), Pr. prof. dr. Dumitru Popescu	421

III SLUJIRE SFÂNTĂ

PREA FERICITUL PĂRINTE TEOCTIST, PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Repere bio-bibliografice, Pr. dr. Sabin Verzan	431
Prea Fericitul Părinte Patriarh TEOCTIST, — 80 de ani de viață și 45 de ani de arhierie, Gheorghe Vasilescu	436
Mesaje adresate Prea Fericitului Părinte Patriarh TEOCTIST la 80 de ani de viață și 45 ani de arhierie :	
a) Mesajul Sanctității Sale Bartolomeu, Patriarhul Ecumenic al Constanti- nopolului	455
b) Mesajul Prea Fericitului Diodoras I, Patriarhul Ierusalimului	457
c) Mesajul I.P.S. Victorin, Arhiepiscopia Ortodoxă Română în America și Canada	458
d) Mesajul P.S. Episcop Nathaniel, Episcopia Ortodoxă Română din America și Canada	458
e) Mesajul I.P.S. Antonie Mattiazzo, Arhiepiscop de Padova	459
f) Mesajul Excelenței Sale, Cardinalul Carlo Maria Martini, Arhiepiscop de Milano	460
g) Mesajul Domnului Alfred Stirnemann, Președintele Comitetului Exe- cutiv al Fundației Pro Oriente, Viena	461
h) Mesajul Comunității Române din Milano—Italia, publicat în ziarul «Il nostro tempo», februarie 1995	462

ECOURI ALE ACESTEI ANIVERSĂRI ÎN PRESA BISERICĂ ROMÂNEASCĂ :

Prea Fericitul Teoctist la aniversare — «La mulți ani», Calinic, Episcop de Argeș («Lumină lină», anul VI, nr. 1/95)	464
Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist octogenar — «Păstorul cel Bun», Andrei, Episcop Alba Iulia («Credința străbună», anul VI, nr. 1/95)	465
Patriarhul tuturor românilor, Prof. dr. Mircea Păcurariu («Telegraful Român», nr. 5—6/1995)	466
Prea Fericitul Părinte Teoctist, Patriarhul României, omagiat de către suflarea românească ortodoxă din Transilvania, Pr. prof. dr. Ilie Moldovan («Telegraful Român», nr. 5—6/1995)	468

Biserica Ortodoxă Română își cinstește Înălțătorul, Pr. Petru Pleșa, consilier cultural («Credința străbună», anul VI, nr. 1/95)	471
Ziua Patriarhului, Prof. dr. Radu Stancu («Lumină lină», anul VI, nr. 1/95)	474
Din întâmplare nu poate rezulta nici măcar o linie dreaptă, I.P.S. Mitropolit Antonie («Telegraful Român», nr. 25—28/1995)	476

PORTRET DE IERARH CĂRTURAR
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Sfântul Teoctist, Prof. dr. Emilian Popescu	479
Despre arta religioasă a cătitorilor stefaniene din vremea Mitropolitului Teoctist (1452—1473), Acad. Răzvan Theodorescu	490
Câteva însemnări despre fratele Teodor Arapașu — monahul Teoctist de mai târziu, ca elev al Seminarului teologic de la mănăstirea Cernica, între anii 1932—1940, Arhim. prof. Ioan Ganea	496
Aducere aminte din vremea uceniciei monahicești la mănăstirea Cernica, Egumen Petroniu, mănăstirea «Prodromul», Muntele Athos	507
Monah și apropiat al Patriarhului Justinian, Pr. Consilier dr. Sabin Verzan	512
Treapta arădeană a unei sfinte slujiri, P.S. Teoctist, Episcop al Aradului, P.S. Episcop dr. Timotei al Aradului	538
Prea Fericitul Patriarh Teoctist, în vremea când a arhipăstorit Mitropolia Olteniei, I.P.S. Mitropolit Nestor al Olteniei	551
Fiu și părinte al Moldovei. Anii de păstorire la Iași, I.P.S. Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei	560
Cuvânt către Prea Fericitul Patriarh Teoctist, rostit la încheierea lucrărilor Adunării Naționale Bisericești (14 decembrie 1986), Prof. univ. dr. doc. Pande Olteanu	569
Impresii despre o vizită frățescă făcută Bisericii Ortodoxe Române, Antonie Mattiazzo — Arhiepiscop de Padova	575
La a 80-a aniversare a Prea Fericitului Teoctist, Patriarhul României, Dr. Andrei Appel — Președinte K.E.K. între anii 1974—1986	581
Prea Fericitul Teoctist, Patriarh al României, la 80 de ani de viață, Grația Sa dr. George Carrey, Arhiepiscop de Canterbury	585
«Din vultur în vultur», Pr. prof. dr. Gheorghe Lițiu	593
Cuvânt părintesc și pastoral în scrierile Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, Prof. dr. Mihail Diaconescu	596
Monahismul în viziunea și grija pastorală a Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist, Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan	610
Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist și problemele misionar-pastorale actuale, Pr. prof. dr. Liviu Streza	613
Prea Fericitul Teoctist — Patriarhul României, un exemplu de misionar-patriot și slujitor chibzuit în cele ale ecumenismului, Diac. prof. dr. Petru David	616
Din corespondența unei prietenii cărturărești (1949—1994), Pr. (Avva) dr. Paul Mihail	639
Patriarhul Teoctist, slujitor contemporan al credinței străbune, George Muntean — scriitor	661
Cuprinsul	673

T
stri, ca și
e, a prins
st pământ
șilor noștri
ltat și și-a
așa cum
-au călcat
nd valori
viețuirii
ră, cât și
știnătății.
lorilor și
coroana
odoxie -
mpinind
omân a
ților și
noastre
ran al
eze cu
i Sfânt
isericii
me a
odoxe